

BEYİN CERRAHİSİ KLİNİKLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİNDE AKREDİTE OLABİLMELERİ İÇİN GENEL BİLGİLER

JRAAC

(Avrupa Asistanlık Tavsiye ve Akreditasyon
Ortak Komitesi)

Genel Bilgiler, Aranan Özellikler, Başvuru Şartları

Prof. Dr. M. Kemali Baykaner, *
Yrd. Doç. Dr. Hakan Emmez,
Uz. Dr. Alp Özgün Börcek

*Türk Nöroşirürji Derneği Yeterlik Kurulu Üyesi,
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Pediatrik Nöroşirürji Bilim Dalı,
Beşevler, Ankara

Ülkemizde Nöroşirürji eğitiminde kaliteyi yükseltme ve klinikler arası standardizasyonu sağlama amacıyla Türk Nöroşirürji Derneği'nin bir yan kuruluşu olan Türk Nöroşirürji Yeterlilik Kurulu (TNYK) oluşturulmuştur. Türk Nöroşirürji Derneği ve TNYK, Avrupa Birliğinin konuyla ilgili organlarından UEMS (Avrupa Tıp Uzmanları Birliği) ve EANS (Avrupa Nöroşirürji Derneği) ile doğrudan muhataptır. Bu organların asıl amaçlarından olan eğitimde kalite ve standardizasyon için oluşturulmuş kurulları bulunmaktadır. TNYK da Avrupa Birliğinin konuyla ilgili kurullarının hedeflerine paralel çalışmalar yapmaktadır. Bu makale, TNYK' nun da amaçlarına paralel olarak, JRAAC (Joint Residency Advisory and Accreditation Committee - Asistanlık Tavsiye ve Eğitim Ortak Komitesi) tarafından verilen Beyin Cerrahisi Eğitiminde Mükemmel Merkez sertifikası ile ilgilenen merkezlere başvuru formu ve aranan özellikler hakkında bilgi vermek; Türk Nöroşirürji camiasında da konuyla ilgilenen meslektaşlarımıza kolaylık sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

JRAAC, EANS (European Association of Neurosurgical Societies) ve UEMS (European Union of Medical Specialists) tarafından oluşturulan ortak komitedir. Asıl amacı Avrupa Eğitim Sözleşmesi rehberine bağlı kalarak beyin cerrahisi alanı için standart bir Avrupa Asistan Eğitim Programı oluşturmaktır. JRAAC aynı zamanda beyin cerrahisi eğitimi veren kurumlar için bir akreditasyon programı

oluşturma görevini de üstlenmiştir. JRAAC'ın temel aktiviteleri bu akreditasyon fonksiyonu etrafında şekillenmektedir. Aynı zamanda Avrupa'daki eğitim programlarına akreditasyon için gerekli standartları sağlama konusunda tavsiyelerde bulunmaktadır. JRAAC Avrupa'daki beyin cerrahisi merkezlerine, ülkemizde daha önce Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirürji Anabilim Dalı ve Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirürji Anabilim Dalı'nın da almış olduğu, Beyin Cerrahisi Eğitiminde Mükemmel Merkez sertifikası sağlamaktadır.

JRAAC, eğitim programlarının organizasyonu için hem asistanlara hem de departmanlara yönelik birçok araç sunmaktadır:

a. Beyin Cerrahisi Asistan Karnesi

Kitapçık Aesculap Şirketi'nden temin edilebilir

Attn Mrs. Eva Streit
Postfach 40
D-78501
Tuttlingen

EANS sponsorluğunda asistan karnesinin elektronik versiyonu geliştirilmiştir. Elektronik Asistan Karnesine www.neurosurgical-logbook.com. dan ulaşılabilir

b. Periyodik Program Gözden Geçirmesi

Asistanların yıllık veya altı aylık sürelerde değerlendirilebilmesini kolaylaştırmak için Değerlendirme Formu geliştirilmiştir. Bilindiği gibi profesyonel ve kişisel gelişimin "ölçülmesi" zordur. Değerlendirme Formu'nda kişinin rahat bir şekilde değerlendirilmesini sağlayan kriterler kullanılmıştır. Formun bir kopyası için JRAAC dönem başkanı Prof. Ken Lindsay ile irtibata geçilebilir.

c. Eğitim Programlarının Akreditasyonu

JRAAC ilgilenen beyin cerrahisi programları için bir değerlendirme süreci sunmaktadır. Bu değerlendirmeye katılmak için eğitim merkezleri Başvuru Formunu göndermelidirler.

Başvuru formu,

<http://www.eans.org/DesktopModules/Documents/DocumentsView.aspx?tabID=0&ItemID=114334&MI d=5533&wversion=Staging>

adresinden temin edilebilir.

Başvurular aşağıdaki adrese gönderilmelidir.

Prof. Ken Lindsay
Institute of Neurological Sciences
Southern General Hospital
Glasgow
Scotland, UK
e-mail: ken.lindsay@ggc.scot.nhs.uk

JRAAC Üyeleri

Kristina Cesarini (İsveç)
Manuel Cunha e Sa (İspanya)
Evelyne Emery (Fransa)
Guy Matge (Lüksemburg)
HJ Reulen (Almanya)
James Steers (İngiltere -UK)
Joerg Tonn (Almanya)
Tomas Trojanowski (Polonya)
Agahan Ünlü (Türkiye)
Michael Zerah (Fransa)

Program Başvuru Formu

Başvuru formu dört bölüme ayrılmıştır.

Birinci bölüm de başvuran klinik hakkında genel bilgiler istenmektedir. Bu temel bilgiler, eğitim merkezini ve ilişkili klinikleri, yöneticiler ve eğiticiler hakkındaki bilgileri (akademik ünvan, yayınlar ve toplantı katılımları, ilgilendiği alanlar gibi), halen eğitim alan ve son beş yıl içinde programdan mezun olan asistanlar hakkında kısa bilgileri, bölümdeki çalışan sayısı ve görevlerini, bölümün fiziki şartlarını (hastane ve bölümün yatak sayısı, poliklinik sayısı, yatan hasta sayısı, yıllık ameliyat sayısı, görüntüleme ve diğer tanı yöntemlerinin (elektrofizyoloji gibi) durumunu ve diğer klinik imkanlarını içermektedir.

Bu bölümde genel olarak standart asistan eğitiminde gereken öğretim üyeleri hakkında bilgi, fiziksel şartların uygunluğu ve yeterliliği, bugüne

kadar programdan mezun olmuş asistanlar ve halen çalışan asistanlar hakkında bilgi istenmekte, programın devamlılığı ve yeterliliği değerlendirilmektedir.

İkinci bölüm de ise yıl içinde yapılan cerrahi girişimlerin çeşitleri ve sayısı hakkında detaylı sunum istenmektedir. Operasyon sayısı ve çeşitliliği detaylı biçimde sorgulanmakta ve standardizasyon için gerekli olan operasyonların kantitatif ve kalitatif dökümü yapılmaktadır. Operasyonlar kafa travması, beyin tümörleri (supratentoryal ve posterior fossa), enfeksiyon, vasküler, hidrosefali, spinal, nevraljiler, stereotaksik ve fonksiyonel cerrahi, epilepsi, periferik sinir, bilgisayar destekli nöroşirürjikal planlama, pediatrik nöroşirürji alanında adı geçen başlıklardaki girişimleri ve radyocerrahi yapılmaktadır.

Üçüncü bölüm, departmanın eğitim programı hakkında detaylı bir döküm içermektedir. Bu bölümde istenen özelliklerin hepsi yazılı biçimde, belli bir düzende hazırlanmalıdır. Burada öncelikle yazılı bir eğitim müfredatı veya rotasyon planı, asistan karnesi kullanımı (özellikle EANS'ın oluşturduğu), kliniğin sağlık hizmetinde ve eğitimdeki standartlarını, amacının özeti, genel aktivite ve eğitim aktivitesiyle ilgili yıllık rapor istenmektedir. Tüm asistanlar EANS'ın oluşturduğu karneyi etkin biçimde kullanmalı ve başvuru formunda iki asistanın örnek karnesi bulunmalıdır. Eğitim müfredatı ve asistan rotasyon planı, bir asistanın eğitim hayatı boyunca gösterdiği ilerlemeyi yansıtmalıdır. Beyin Cerrahisi için program, bu eğitim hayatının en az 60 ay olmasını öngörmektedir. Müfredat bu altmış ayın nasıl geçirildiğini göstermelidir. Eğer rotasyonlar var ise, o zaman diliminde her bir asistanın nerede olacağını belirtmelidir.

Her yıla ait ayrıntılı bilgi içeren Eğitim Programını tanımlanmalıdır. Programda:

- Önerilen rotasyonlar, yan dallar vb belirtmeli veya yoğun bakımda, nörovasküler hastalıklarda, omurga hastalıklarında, onkolojide, nöropediyatri, nörotravmada, fonksiyonel ve stereotaksik beyin

cerrahisinde vb. bilginin nasıl alındığı gösterilmelidir.

- Nöroloji, anatomi, genel cerrahi, acil servis rotasyonlarında asistanların öğrenmesi gereken ve beklenen klinik, teorik bilgi ve beceriler, rotasyonları kaçınıcı yılda, ne kadar süreyle yapıldığı bildirilmelidir
- Asistanın her yılki görevleri belirtilmelidir.
- Programın her bir seviyesinde artan hasta yönetimi tecrübesinin nasıl sağlandığı belirtilmelidir.
- Ayaktan tedavi tecrübesi ve asistanın sorumlulukları belirtilmelidir.
- Baş asistanların (en kıdemli) klinik ve idari sorumlulukları belirtilmelidir

Ayrıca eğitim toplantıları (makale, seminer, hasta konseyi, diğer bölümlerle ortak toplantılar) günlük, haftalık, aylık biçimde gösterilmelidir.

Asistanın bilgi, beceri ve ilerlemesini standardize etme ve objektif kriterlerle değerlendirme amacıyla hazırlanmış formlar da sorgulanmaktadır. Bu formlarda teorik bilgi düzeyi, hasta bakımı, klinik bilgi ve becerisi, hasta ve hasta yakınlarıyla, yardımcı sağlık personeli, kıdemli ve kıdemsizleriyle, öğretim üyeleriyle olan ilişkileri, cerrahi becerisi, sorumluluk alma, gönüllülük ve isteklilik, araştırmaya katılımı gibi konular mutlaka yer almalıdır. Buna benzer formları kullanmayan kliniklerin değerlendirmeyi nasıl yaptıklarını açıklamaları da yeterli olabilmektedir.

Asistanların araştırmalara ve akademik faaliyetlere katılımı da değerlendirme kriterleri içinde yer almaktadır. Burada asistanların yayınları, toplantılarda yaptıkları sözlü ve poster sunumları da yer almaktadır. Laboratuvar, kütüphane (yer alan kitap ve dergilerin isimleri de sorgulanmaktadır), internet, bilgisayar gibi imkanlar hakkında bilgi istenmektedir. Bu bölümde aranan özelliklerin yazılı ve düzenli bir biçimde sunumu, asistan eğitiminin ve takibinin belli standart ve kriterlere göre yapıldığının gösterilebilmesi gerekmektedir.

Dördüncü bölüm genel bilgileri içermekte, diğer branşlar, arşiv sistemi, tavsiye mektubu, morbidite-

mortalite takip ve toplantıları, Őikayet kayıtları, kalite kontrol mekanizması, etik kurul varlığı, otopsi imkanı gibi bilgiler istenmektedir.

Yukarda istenen bilgiler, ek formlar halinde hazırlanmış listelere doldurulmaktadır.

Hazırlanan dosya içinde CD'de elektronik formatı da bulunacak Şekilde komite başkanına 3 nüsha halinde gönderilmelidir. Dosya, başkan ve komite

üyelerince EANS'ın en yakın tarihli toplantısında değerlendirilmektedir. Dosyadaki bilgiler ışığında programın gerekli özellikleri karşıladığına karar verilirse, komite kliniği ziyaret etmekte ve dosyada sunulan bilgi ve özellikleri yerinde görmektedir. Bu ziyaret sonucunda olumlu görüş bildirilmesi halinde, program akredite olmakta ve Beyin Cerrahisi Eğitiminde Mükemmel Merkez sertifikası almaya hak kazanmaktadır.